

Pápar skulu hava eins stóra kvotu

Fyri Javnstøðunevndina er málið fyrst og fremst, at pápar fáa eins nógv farloyvi og mamman ger. Núverandi skipan, har mamman fær 44 vikur meðan pápin fær bert fyra, hevur vansar fyri bæði kyn. - Skipanin er absurd, sigur Ólavur Ellfsen, formaður í Javnstøðunevndini

STEINAR PATURSSON

Pápar eru foreldur eins og mammunar, og tí skuldi tað verið sjálvsagt, at teir hava eins nógvan rætt at vera heima í barnsburðarfarloyvi, og mammurnar hava.

Tað sigur Ólavur Ellefsen, formaður í Javnstøðunevndini.

Tá spurdur, um tað yvirhøvur er neyðugt, at pápar fara í farloyvi, vendir Ólavur Ellefsen spurningingum á høvdið.

- So kanst tú akkurát tað sama spyrja um, er tað neyðugt at mammur fara í barsil. Eitt barn hevur tvey foreldur - eina mammu og ein pápa. Og barnið hevur brúk fyri báðum foreldrunum. Barnið hevur brúk fyri mammuni, og barnið hevur brúk fyri pápanum.

- Spyrt tú javnstøðunevndina, so skal ikki gerast munur vegna kyn. Tað vil siga, at tú skalt ikki vera fyri vanbýti, tí at tú hevur skeivt kyn. Ein pápi er eins nógv foreldur sum mamman. Men av tí, at tú hevur skeivt kyn, so hevur tú minni rætt at vera saman við barninum, sigur Ólavur Ellefsen.

Setir foreldur upp móti hvørjum øðrum

Ein av vansunum við farloyviskipanini, sum hon er í lýtuni, er at hon setir foreldur upp móti hvørjum øðrum.

Pápar hava í lýtuni rætt til fyra vikur av farloyvi, meðan mamman hevur rætt til 44 vikur. Foreldrini kunnu tó semjast um, at pápin fær ein part av tí farloyvinum, ið mamman annars eigur at hava.

- Pápin kann sannføra mammuna um, at hann skal fáa ein part av hennara farloyvi. Men hví skulu tey semjast? Hvat er tað, sum er so serligt við hesum,

er í grundini um oyramerking til bæði foreldur, tó at munurin á oyramerkingini er stóur.

- Eg haldi, at tað er skeivur retorikkur at siga, at farloyvi er oyramerkt til pápan, tí farloyvi er eisini oyramerkt til mammuna. Tað er bara ein spurningur um, hvussu stór oyramerkingin er. Tað er eingin, sum hevur ilt í reyvini av, at 44 vikur eru oyramerktar til mammuna. Mamman hevur so møguleika at fráskriva sær tann rættin, um foreldrini eru samd. Men tað vil samstundis siga, at mamman hevur vetorætt.

Løgin konstruktión

Føroyska farloyviskipanin er samstundis eisini einasta skipan á arbeiðsmarknaðinum, ið krevur, at tvey fólk skulu semjast um ein ágóða, sigur Ólavur Ellefsen og visir á, at so skjótt tú samanber farloyviskipanina við aðrar skipanir, sæst, hvussu høpisleyst tað er at krevja semju um farloyvi.

- Um vit taka summarfrí sum dømi, so kundi tú sagt, at menn arbeiða meira enn kvinnur, og tí burdu menn havt longri summarfrí enn kvinnur. Og hjá pørum, sum eru gift, burdi tað verið soleiðis, at hava tey 12 vikur í summarfrí tilsamans, so skuldi pápin havt 10 vikur í summarfrí, meðan mamman hevur tvær vikur. So kundi pápin givið mammuni eina viku ella fleiri. Tað er líka absurd sum barsilsskipanin, sum vit hava.

- Barsilsskipanin er tann einasta skipanin, har tú skalt vera samdur við ein annan persón um fordeiling av onkrum ágóða, sigur Ólavur Ellefsen og leggur aftrat, at skulu eginkvotur vera partur av farloyviskipanini - sum Ólavur Ellefsen eisini metur er rætt - so skulu kvoturnar til pápan og mammuna vera eins stórar.

at tey skulu semjast um tað? Tað er ikki so nógv, sum fólk eru samd um annars, sigur Ólavur Ellefsen.

Hetta elvir til trupulleikar, tí tað merkir í grundini, at pápin tekur av farloyvinum hjá mammuni.

- Nógvar mammur siga so: "Tað er virkuliga ónt av tær at taka farloyvi frá mær." Tað er jú heilt absurd, at foreldur verða noydd út í hesa støðuna, at pápar mugu stjála farloyvi frá mammuni. Tað burdi verið eins nógv til pápan, sum til mammuna, sigur Ólavur Ellefsen og visir samstundis á, at hann metir hetta vera eina av orsökunum til, at tað eru so fáir pápar í longdum farloyvi.

Skeivur retorikkur

Ólavur Ellefsen heldur samstundis, at tað er rættiliga løgið at tosa um oyramerkt farloyvi til pápan, samstundis sum at farloyvið til mammuna ikki verður umtalað sum oyramerkt. Talan

Pápafarloyvi í Norðurlondum

Í Norðurlondum er rættiliga ymiskt, hvussu nógv pápar fáa tillutað í farloyvi. Ísland letur 20 vikur til pápan og er sostatt eisini tað norðurlandið, ið letur mest. Næst kemur Norra við 15 vikum, Svøríki letur 12 vikur, og Finland letur níggju vikur. Føroyar eru næstaftast við fyra vikum, ið eru oyramerktar pápanum, meðan Danmark er á aftasta plássi. Bert tvær vikur verða oyramerktar pápanum í Danmark.

Tað skal tó viðmerkjast, at

tað er eisini ymiskt, hvussu restin av farloyvinum verður lutað út. Í Danmark, til dømis, eru 32 vikur, ið eru felags millum bæði foreldrini, í Finlandi er tað 26 vikur, meðan tað í Norra er 15 vikur.

Hóast pápar í Føroyum kunnu fáa burturav farloyvinum hjá mammu, so er tað í grundini ikki at rokna sum felags farloyvi, tí sum útgangsstöði eigur mamman hinar 44 vikurnar, ið ikki eru tillutaðar pápanum.

Føroyskir menn verða raskari at fara í farloyvi

Føroyskir menn hava seinastu árin verið raskari at taka farloyvi. Hóast Barsilsskipanin ikki hevur nágreinilig hagtøl til taks fyri, júst hvussu býtið er út á vikur, so eru hagtøl fyri, hvussu nógvir pápar hava verið í farloyvi á hvørjum ári, og hvussu nógvar dagar páparnir hava verið í farloyvi tilsamans.

Sostatt ber eisini til at siga, hvussu nógv páparnir hava verið í farloyvi í miðal. Og tað

talið er munandi hægri í dag, enn tað var, tá pápafarloyvi varð veruleiki í 2001.

Fyrstu árin lá miðaltalið á farloyvisdøgum hjá pápum undir 20, men í 2008 hækkaði tað munandi, og hevur síðani ongantið verið undir 20.

Yvirhøvur hevur trendurin verið uppeftirgangandi, og tølini vísa, at seinastu trý árin eru páparnir farnir at nýta meira farloyvi enn bert tær fyra vikurnar, ið eru oyramerktar teimum.

	Dagar	Tal av pápum	Dagar í miðal
2001	4481	204	21,9
2002	7137	390	18,3
2003	8242	434	18,9
2004	8830	426	20,7
2005	7245	412	17,5
2006	7333	410	17,8
2007	7021	395	17,7
2008	11379	423	26,9
2009	9994	368	27,1
2010	9715	365	26,6
2011	8106	285	28,4
2012	8197	331	24,7
2013	8961	339	26,4
2014	10255	355	28,8
2015	11148	370	30,1
2016	14619	436	33,5
2017	15415	439	45,4
2018	13230	417	31,7

Farloyvi oyramerkt til pápar í vikum

Svøríki	12
Danmark	2
Finland	9
Norra	15
Ísland	20
Føroyar	4